

PROSINEC v zahradě

V prosinci už není na zahradě mnoho práce. Zahrada je již ponořena do zimního spánku. Pokud není půda promrzlá, stále můžeme vysazovat nové dřeviny nebo přesazovat nevhodně vysazené jedince. Z pěstitelského hlediska je pro valnou většinu rostlin pozdní podzimní výsadba vhodnější než jarní. Pak už se jen můžeme těšit na nadcházející vánoční svátky.

HRNKOVÉ ROSTLINY DO VÁNOČNÍHO INTERIÉRU

V období Vánoc všichni zdobíme své domovy. Součástí vánoční výzdoby jsou i kvetoucí pokojové rostliny. Typické pro období Vánoc jsou vánoční hvězdy (Poinsettia, Euphorbia), bramboříky (Cyclamen) nebo vánoční kaktus (Schlumbergera). Nověji se v sortimentu hrnkových rostlin vyskytují též rychlené cibuloviny jako hyacint (Hyacinthus) nebo hvězdník – amarylis (Hippeastrum). A jak docílit, aby vámi vybrané rostliny zdobily vaše příbytky co nejdéle?

VÁNOČNÍ HVĚZDA (Euphorbia pulcherrima) pochází ze subtropických oblastí Mexika, ale největší rozmach zaznamenala v 1. polovině 20. stol. v USA. Druh obsahuje celou řadu barevných kultivarů, červené, žluté, růžové, oranžové, zelené i panašované. Při nákupu vybírejte rostliny zdravé, bez viditelných poškození chorobami či škůdci. Rostliny by rovněž neměly být zabaleny v ochranné folii. Folie udržuje vlhkost a rostliny v nich mohou zahynat. Dbejte také na to, aby vám v květinářství rostlinu pečlivě zabalili. Vánoční hvězdy jsou velmi citlivé na nižší teploty a průvan. Doma rostlinu co nejdříve vybalte a postavte na světlé místo, ovšem mimo dosah slunečních paprsků. Nevystavujte teplotám nižším než 15°C a průvanu. Vánoční hvězda je velmi citlivá na přemokření substrátu, zalévejte ji proto velmi opatrně. Můžete zalévat přímo do substrátu, musíte však dát pozor, abyste nenamočili paždí listů, mohou pak zahynat. Druhou variantou je zálivka do misky. Zde musíte substrát nechat nasát velmi krátce, max. 15 minut. Zálivku je vhodné 1x za 14 dní doplnit hnojivem pro kvetoucí pokojové rostliny. Suché a poškozené listy je třeba z rostliny odstranit, ovšem opatrně. Vánoční hvězdy produkují latex, který při odlomení listu vytéká z mléčnic. Tento latex představuje silný alergen.

BRAMBOŘÍK (Cyclamen persicum) patří do čeledi prvosennokvitých. Jeho domovinou je Středomoří. Jednotlivé druhy se liší především barvou a stavbou květu. Známé bramboříky s květy celokrajnými, třepenitými, plnokvětými aj. Barevná škála začíná u bílé, jde přes různé odstíny růžové a fialové až po červenou. Rostliny nakupujte zdravé

a dbejte, aby vám po cestě domů nenastydly. Bramboříky preferují chladnější stanoviště, nejlépe s teplotou kolem 16°C. Májí rády světlo, ale ne přímé oslunění. Ideálním místem se proto jeví např. okno orientované na sever. Kvetoucí brambořík nesmíte nechat přeschnout. Ovšem substrát nesmí být ani přemokřený, rostlina pak častěji podléhá hnilobě. U bramboříků je vhodnější zálivka do misky, aby se zamezilo houbovým chorobám. Rostlina však nesmí dlouhodobě stát ve vodě. Kvetoucí bramboříky přihnojujeme každých 14 dní hnojivem na kvetoucí pokojové rostliny.

VÁNOČNÍ KAKTUS (Schlumbergera truncata) pochází z brazilského deštného pralesa a kvete v období Vánoc, odtud pochází i jeho název. I tato rostlina má několik barevných variací. Kveté červeně, růžově nebo bíle. Jde o nenáročnou pokojovou rostlinu. Vyžaduje lehký, písčitohlinitý substrát, nejlépe směs přímo pro kaktusy. Umístění je stejné jako u vánoční hvězdy – světlé stanoviště bez přímých slunečních paprsků. Zálivku aplikujte mírnou,

substrát musí vždy trochu proschnout. Když se na rostlině objeví poupata, zálivku ještě více omezte. Aby se vytvořily květy, musí vánoční kaktus projít chladnou periodou, tzn. od září do poloviny listopadu musí být rostlina vystavena teplotám v rozmezí 12-16°C.

Po objevení poupat rostlinu přesuňte opět na obvyklé místo. V období od nasazení poupat je vhodné rostlinu přihnojovat, nejlépe hnojivem na kaktusy. Rostlině zajistíme plnohodnotnou výživu a prodloužíme dobu kvetení, většinou do půlky ledna.

HVĚZDNÍK, AMARYLIS (Hippeastrum) pochází z jižní Ameriky. Opět má celou řadu barevných variant, od bílé, přes růžovou až po vínovou. Květy mohou mít i různé zbarvení žilkování. V období před Vánoci lze zakoupit mírně prorašenou cibuli v květináči. Cibuli umístěte na stanoviště s teplotou 22 – 25°C. Z jedné cibule obvykle vyraší dva stvolky. Zálivku volte střední, bez přihnojování.

Brambořík

Euphorbia pulcherrima

Detail květu - Amarylis

ARANŽMÁ NA ŠTĚDROVEČERNÍM STŮL

Při vánoční výzdobě interiéru nesmíme zapomenout na výzdobu štedrovečerního stolu. Stůl můžeme ozvláštnit kyticí, svícem přizdobeným řezanými květinami nebo vánočně ozdobenou hrnkovou květinou.

Jako základní materiál můžeme využít větvičky jehlíčin, nejčastěji větve jedle korejské (Abies koreana), jedle ojiněné (Abies concolor), smrku pichlavého (Picea pungens), tisů prostředního (Taxus x media), některých druhů jalovců (Juniperus sp.), některých druhů tují (Thuja sp.) nebo cypřišů (Chamaecyparis sp.) apod. Dále můžeme využít větvičky stálezelených dřevin, jako jsou cesmína vznešená (Ilex aquifolium), zimoztráz vždyzelený (Buxus sempervirens), střemcha vavřínolistá – bobkovišeň (Laurocerasus officinalis) nebo mahonie cesmínolistá (Mahonia aquifolium).

Velmi důležitou rostlinou je pro vánoční floristiku jmelí bílé (Viscum album). Jeho symbolika sahá až do dob dávných Keltů. Ti si ho zavěšovali do svých příbytků a věřili, že je jmelí chrání před čarodějnicemi a zlými duchy. Věřili také tomu, že díky lepivým bobulím má jmelí moc vyvolat a udržet lásku. Tak pravděpodobně vznikl zvyk políbení dívky pod větvíčkou jmelí.

Z řezaných květin se dříve ve floristice používaly především květy červené a bílé barvy. Dnes je trendem vybírat barvu květin podle celkového ladění štěd-

rovečerního stolu. Využíváme tak zejména květy růží (Rosa), lilii (Lilia), pryšců (Euphorbium), člunatců (Cymbidium), amarylisů (Hippeastrum), čemeřic (Helleborus), bramboříků (Cyclamen), střevočerníků (Paphiopedium) nebo dendrobii (Dendrobium). V posledních letech se na předvánočním trhu objevují i typicky jarní květiny jako jsou tuipány (Tulipa), hyacinty (Hyacinthus), šerfyky (Syringa), bílé varianty modřenců (Muscari) a narcisů (Narcissus).

Můžeme využít i přirychlené dřeviny, které ozdobi své větvičky mladými lístky nebo dokonce květy. Asi nejznámější přirychlenou dřevinou jsou větvičky třešní, které se tradičně řezou na sv. Barboru. Dále můžeme využít květičky zlatice (Forsythia intermedia), růžových sakur a okrasných třešní (Prunus sp.), kdoulonce (Chaenomeles speciosa), magnolie (Magnolia), pustorylu (Philadelphus), tavolníku (Spi-

raea), brízy (Betula), zimolezu (Lonicera) nebo svídy (Cornus). Větvičky umístíme do vázy, a pokud je to možné, několikrát denně je rosíme vodou o pokojové teplotě.

Přípravu štedrovečerního aranžmá samozřejmě můžete svěřit do rukou odborníkům. V našem květinovém studiu vám připravíme vazbu dle vašich požadavků a přímo „šitou na míru“ vašemu stolu.

ZAZIMOVÁNÍ ZAHRADY

S pomalu končícím podzimem se blíží období, které může mít pro zahradu fatální následky a je vhodné na něj jednotlivé části zahrady náležitě připravit.

OCHRANA ROSTLIN PŘED NEPŘÍZIVÝMI VLIVY ZIMNÍHO OBDOBÍ

Jednou z možností přípravy rostlin, či spíše jejich kmenů, je ochrana před mrazovými trhlínami a okusem volně žijící zvířít. Mrazové trhlíny se mohou na kmenech objevit v případech, že zimní teploty jsou velmi nízké a následně dojde k oslunění. Potom může dojít k popraskání. Tomuto jevu je možné zabránit natíráním kmenů bílou barvou (vápenné mléko, Morsuvin ...), anebo jejich zastíněním (rákosovou rohoží, ...). Tyto ochrany slouží i jako ochrana proti okusu. Pokud přeci jen k popraskání či okousání kmenů dojde, je vhodné v předjaří aplikovat do puklin štěpařský vosk nebo balzám, který alespoň částečně zabrání vnikání patogenů do kmenů rostlin.

Další skupinou rostlin, která vyžaduje před zimou naši pozornost, jsou travky. Některé druhy mohou špatně přezimo-

vat, pokud budou holomrazy nebo bude pouze nízká sněhová pokrývka. Mezi takovéto druhy patří například růže, chryzantémy, juky a jiné. Tyto rostliny chráníme vrstvou chvoji nebo listů. Při aplikaci listů je třeba zvolit rozumnou vrstvu, aby nedocházelo k vyhnívání rostlin nadměrnou vlhkostí. Je třeba vždy pamatovat, že rostliny pod příkrývkou potřebují dýchat. Z tohoto důvodu je absolutně nevhodné používat jakékoliv neprodyšné folie.

Dalším nevhodným faktorem, který může spoustu rostlin v zimě poškodit, je kupodivu sluneční svit. Sluncem poškozeny mohou být stálezelené rostliny, jako jsou například rododendrony, cesmíny, buxusy a jiné neopadavé rostliny. Listy těchto rostlin se totiž na slunci ohřívají a i v silně mrazivých dnech mohou začít odpařovat nashromážděnou vodu. Půda je však stále zamrzlá a rostlinám není schopna dodávat ubývající vodu. Rostliny poté jednoduše uschnou. Nejlepší prevencí je tyto rostliny na podzim dostatečně zalít a na zimu je přistínit chvojí či jinou stínovkou.

Samozřejmě každé zimy je sněhová pokrývka. Pokud je sněhu hodně a je navíc vlhký a těžký, může svoji vahou poškodit mnoho rostlin. Tzv. rozklešáváním koruny nejvíce trpí sloupovité kultivary. Tyto rostliny je vhodné před napadnutím sněhu svázat a v každém případě těžký sníh pravidelně odstraňovat.

ZAHRADNÍ JEZÍRKO S RYBAMI A ROSTLINAMI

Každoroční zazimování je nezbytnou součástí údržby každého zahradního jezírka. Pokud klesne teplota vody pod 12°C, je vhodná doba pomalu přestat krmit ryby. Druhou alternativou je přejít na velmi omezené krmení speciálním krmivem, které obsahuje mnoho vlákniny a je určené pro nižší teploty vody. Až teplota vody poklesne pod 8°C, přestaneme ryby krmit úplně. Při této teplotě vody přestávají ryby z důvodu uzavírání trávicího traktu potravu přijímat. Hromadí se a tlející potravu u dna způsobuje tvorbu škodlivých plynů a ty jsou schopné přezimující ryby i zabít.

Další důležitou pracovní operací je odstranění spadaneho listí nebo dokonce zabránění jeho spadání na vodní hladinu. Pro zabránění spadání listí se používají ochranné sítě. Pro jeho odstranění je možné použít různé sítky na tyči, či si opatrně pomoci hráběmi.

PŘED

PO

**Ing. Martin Hraňo, DiS.,
Ing. Gabriela Rychnovská,
Odborné služby zahradnické,
Žehušice, tel /fax: 327 399 161,
www.hrano.cz**

delší dobu (v našich klimatických podmínkách skoro každý rok), je vhodné do vody instalovat vzduchovací kameny s napojením na kompresor. Vzlínající bublinky vzduchu víří vodu a na hladině zabírají tvorbu ledového škrálovu. Pokud budete mít vzduchování puštěné po celou zimu, je vhodné vzduchovací kámen ponořit do mělké hloubky (cca 50cm), aby se nevířila nejteplejší voda ode dna a dno se neochlázelo. Další možností je využití rozmrazovačů, topných těles či plováků. Mechanické rozbíjení ledu se v žádném případě nedoporučuje, protože rázové akustické vlny mohou uškodit rybám. Nehleďte k tomu, že si můžete poškodit jezírkovou folii.